

Bestyrelsesformanden beretning ved Generalforsamling Råsted Vandværk, 2021.

Sidste generalforsamling blev afholdt 25. august 2020

Projekter 2020/2021

- Udskiftning af rå-vands-ledninger på vandværket i maj. En begyndende tæring viste sig at kunne have afbrudt forsyningen hvis der ikke var blevet gjort noget.

Måleraflæsning:

- Aflæsningen ved årsskiftet viste igen et par steder som havde en læk i deres system. Disse forbrugere blev kontaktet.
- Som det også fremgår af årsrapporten, er der i 2020 udpumpet ca. 37.270m³.

Ledningsnet:

- Der har været et par mindre utætheder, og en flytning af en målerbrønd.
- Opmåling af ledningsnet i samarbejde med Thvilum blev afsluttet, og ledningsnettet er nu online.
- Der har allerede været en opdatering, med en målerbrønd der blev flyttet, og en stophane der blev lokaliseret.
- Der dukkede også en hovedstophane op, da en landmand pløjede tættere på rabatten end tidligere år
- Kloak separering i Råsted 2021-2024, vil betyde at vi sandsynligvis vil lave nogen renovering og ledningsomlægning i samme omgang, da der derefter vil blive grave fred i 5 år efter.

Nye forbrugere:

- Ingen, men nyt projekt på vej på Koldkildevej – formentlig i 2022

Bestyrelsen:

- Ingen kurser siden sidste generalforsamling

Vandkvalitet:

- Der har været udtaget 6 vandanalyser i 2020. 2 taphane kontrol, 2 ledningsnet, 1 afgang vandværk, og 1 x boringskontrol. Derudover en ekstra kontrol med pga fund af nyt pesticid.
- Vi har stadig Nitrat niveau der ligger i den høje ende. Sidste måling er 16-18mg/l
- Spor af pesticider
 - **Alachlor ESA (0,02µg/l)** nedbrydningsprodukter fra pesticid, brugt til Bl.a. græs; kamille; tidsel, portulak, kartofler, majs (1969 – 1986)
 - **N,N – dimethylsulfamid (0,025µg/l)** nedbrydningsprodukt fra pesticidet Tolyfluanid, som er et svampemiddel. Svampemidlet er brugt fra 1973-2007 til alt fra jordbær over tomater til frugttræer og pryddplanter.
 - **Chloridazon, desphenyl (0,026µg/l)** nedbrydningsmiddel efter stoffet [chloridazon](#), også kaldet Pyramin, som tidligere blev brugt som [ukrudtsmiddel](#) i produktion af roer, rødbeder og løg. Midlet har været forbudt i Danmark siden 1996
 - Detektionsgrænsen er 0,01 µg/l for alle 3 pesticider
- Nyt stof fundet i grundvandet. I slutningen af januar kom nyheden om fundet af et nyt stof i grundvandet. Fundet var gjort ifbm Miljøstyrelsens massescreening i 2020 af grundvand over hele landet. Stoffet hedder trifloureddikesyre, (forkortet TFA) og det blev fundet i 89 % af de undersøgte boringer. Undersøgelser fra Tyskland viser, at TFA findes i regnvand og menes at stamme fra nedbrydning af gasser, der anvendes som kølemidler og drivmidler i spraydåser. Indtil videre er der

ikke en grænseværdi for TFA, men Styrelsen for Patientsikkerhed (tidl. Embedslægen) vurderer, at de aktuelle fund ikke udgør en sundhedsrisiko. Tyske myndigheder anbefaler et indhold af TFA i drikkevandet under 10 µg/l – den højeste målte værdi i den danske undersøgelse var på 0,17 µg/l. En dansk grænseværdi forventes at foreligge i løbet af marts 2021.

- Indsatsplanlægning for grundvandsbeskyttelse
- I arbejdet med indsatsplanerne for grundvandsbeskyttelse var der behov for at ændre retning. Efteråret 2020 blev brugt på at udarbejde nye retningslinjer for beskyttelse af grundvandet med hensyn til nitrat. I forløbet er politikere, vandværker og landbrug/skovbrug blevet inddraget, og med deres opbakning blev retningslinjerne endeligt godkendt af Byrådet den 18. januar.
- Det primære formål med retningslinjerne er, at forebygge at indholdet af nitrat i grundvandet overstiger grænseværdien på 50 mg/l. Derfor vil der allerede ved et nitratindhold over 4 mg/l blive iværksat en øget overvågning af grundvandskvaliteten. Den øgede overvågning vil blive stillet som vilkår ifbm. fastlæggelse af vandværkernes kontrolprogrammer.
- Såfremt nitratindholdet udviser en stigende tendens, eller hvis nitratindholdet allerede er over 37,5 mg/l, vil kommunen iværksætte en faglig udredning og vurdering. Dette skal afklare, hvorvidt der er risiko for, at grundvandets indhold af nitrat vil overstige 50 mg/l i fremtiden. Skulle dette være tilfældet, har kommunen til hensigt at indføre dyrkningsrestriktioner.
- Det er også besluttet, at alle vandværker med et nitratindhold over 4 mg/l vil blive orienteret om resultaterne fra nitratundersøgelsen fra Aarhus Universitet samt sundhedsmyndighedernes reaktioner på denne. Hensigten er, at vandværkernes bestyrelser kan tage denne viden med i deres overvejelser omkring fremtidig vandværksdrift og investering i grundvandsbeskyttelse. Orienteringen vil blive udarbejdet som en folder bla. i samarbejde med Vandrådet.
- Med de nye retningslinjer godkendt kan arbejdet med indsatsplanlægning endelig genoptages. Der skal laves nye indsatsplaner for samtlige 65 almene vandværker i Randers Kommune.

Vandværkssamarbejde

- Asferg Vandværk fik i efteråret 2020 et påbud, da der blev konstateret strontium i deres drikkevand.
- *I den nuværende situation vil Randers Kommune ikke kunne godkende en overdragelse af Råsted Centralvandværk til Asferg Vandværk, i det at det hen over sommeren er konstateret, at drikkevandskvaliteten ved Asferg Vandværk ikke overholder de gældende krav til rent drikkevand. Ved en gennemgang af kontrolprogrammet for Asferg Vandværk er det konstateret, at der siden december 2018 er målt et forhøjet indhold af strontium i råvandet og i drikkevandet.*
- Verdo – i lyset af situationen med Asferg, er vi stadig i kontakt med Verdo. Det er aftalt med dem aft de udtager drikkevandskontrol på Midtvejs 2 gange årligt, de næste 3 år for at følge vandkvaliteten der. Nitrat niveauet der, er pt 8mg/l. Der er ikke lavet nogen aftale med Verdo.

Vandplanudvalget VPU

- Råsted Vandværk er medlem af VPU.
- Der er afholdt infomøder med medlemsvandværkerne, og der arbejdes på at udvide medlemslisten til flere vandværker. Pt er der 14 vandværker med i sammenslutningen.

BNBO – Borings Nære Beskyttelses Områder

- BNBO for Randers kommune, inkl. Råsted vandværk er blevet offentliggjort i sommer 2020. Det primære formål med boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) er at forhindre eller begrænse risikoen for forurening af grundvand i boringens nærområde.

- **Rundt om indvindingsboringer er der en såkaldt "tragteffekt".** Den bevirker, at stoffer som for eksempel pesticider og gødning, der sprøjtes på jorden lige rundt om en boring, kan blive "suget" ned mod det grundvand, der pumpes op i boringen.
- **Typisk vil der være et forbud mod brug af bekæmpelsesmidler, forbud mod brug af gødning eller andre dyrkningsrestriktioner.**
- **Der satses på, at beskyttelsen sker via frivillige aftaler, men lykkes det ikke, kan kommunen ekspropriere. I begge tilfælde skal der ske fuld erstatning til lodsejerne.**
- BNBO for Råsted Vandværk: diameter på 150m = 1800m²
- Eksisterende sprøjtefri zone; 25x25 = 625m²

Bestyrelsens anciennitet:

- Kurt Torndahl: 2005 – 16år
- Evald Madsen: 2007 – 14år
- Per Niebuhr: 2010 – 11år
- Jan: Lauridsen: 2011 – 10år
- Troels Hedegaard: 2015 – 6år